

IZVJEŠTAJ FINANSIJSKE REVIZIJE

**PRAĆENJE POSTUPANJA PO PREPORUKAMA IZ IZVJEŠTAJA O FINANSIJSKOJ REVIZIJI
RUDNIKA MRKOG UGLJA „ĐURĐEVİK“ D.O.O. ZA 2016. GODINU**

Broj: 01-02-09-11-4-2063-5/22

Sarajevo, septembar 2022. godine

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
II.	IZVJEŠTAJ O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA	3
1.	UVOD	3
2.	OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA.....	5
2.1	Realizovana preporuka	5
2.2	Djelimično realizovane preporuke.....	5
2.3	Nerealizovane preporuke.....	6
3.	POSTUPANJE PARLAMENTA FBiH	9
4.	DODATNE PREPORUKE	9
5.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	10
6.	PRILOG	11

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Predmet

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine proveo je praćenje postupanja po preporukama iz **Izveštaja o finansijskoj reviziji Rudnika mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. za 2016. godinu**, broj: 09-67/17, u skladu s članom 13. Zakona o reviziji institucija u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 22/06), Procedurom za praćenje postupanja po preporukama iz izvještaja o finansijskoj reviziji i INTOSAI-jevim Okvirom profesionalnih objava.

Vrhovne revizorske institucije imaju važnu ulogu u praćenju preduzetih mjera subjekta revizije shodno ISSAI-ju 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora. Praćenje je usmjereno na to je li subjekt revizije adekvatno adresirao postavljena pitanja, te se prilikom praćenja razmatraju i šire implikacije.

Odgovornost rukovodstva za postupanje po preporukama

Rukovodstvo Rudnika mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. odgovorno je za pripremu programa provođenja datih preporuka, za provođenje i za izvještavanje o provedbi.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da provedemo praćenje i damo ocjenu i zaključak o postupanju po datim preporukama. Praćenje podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo je li subjekt revizije i u kojoj mjeri preduzeo aktivnosti s ciljem otklanjanja utvrđenih neusklađenosti, slabosti i propusta koji su identifikovani u revizorskom izvještaju.

Meksička deklaracija¹ daje slobodu VRI² da iznose zapažanja i daju preporuke u izvještajima o reviziji. Također, Deklaracijom se nalaže postojanje efektivnih mehanizama za praćenje postupanja po preporukama VRI, odnosno da VRI imaju vlastiti interni sistem praćenja kojim se osigurava da revidirani subjekti na odgovarajući način i propisno odgovore na nalaze i preporuke VRI, kao i one koje utvrdi zakonodavna vlast, neki od njenih odbora/komisija ili upravni odbor revidiranog subjekta.

Shodno INTOSAI-ju P 12 – Vrijednosti i koristi VRI, vrhovne revizorske institucije trebaju imati efektivne mehanizme za praćenje realizacije preporuka, te javno izvještavati o preduzetim mjerama, s ciljem jačanja odgovornosti državnih i javnih organa.

Praćenje uključuje ispitivanje, testiranje i prikupljanje dovoljnih i adekvatnih revizijskih dokaza koji potkrepljuju zaključke iskazane po pitanju postupanja po datim preporukama.

Nezavisni smo od Rudnika mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, i ispunili smo etičke odgovornosti.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naš zaključak.

¹ INTOSAI-P 10

² VRI – vrhovne revizorske institucije

Zaključak

Na osnovu praćenja postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Rudnika mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. za 2016. godinu utvrđeno je da je, od ukupno 14 datih preporuka:

- dvije preporuke realizovane (14,3%);
- tri preporuke djelimično realizovane (21,4%);
- devet nerealizovanih preporuka (64,3%).

Imajući u vidu da Rudnik mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. nije donio adekvatan program mjera, da većina preporuka nije realizovana ili su pokrenute samo početne aktivnosti, zaključili smo da nisu preduzeti odgovarajući koraci kako bi se date preporuke realizovale, te preporučujemo nastavak rada na izvršenju nerealizovanih i djelimično realizovanih preporuka.

Sarajevo, 29. 9. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II. IZVJEŠTAJ O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Rudnika mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. (u daljnjem tekstu Društvo) za 2016. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju je dato 14 preporuka s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Društvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Dostavljena je Informacija o preduzetim radnjama (br. 03-767 od 13. 11. 2017. godine) za prevazilaženje slabosti, neregularnosti i prekršaja koji su identifikovani u revizorskom izvještaju, uz koju su priloženi Zaključak Uprave Društva broj 03-6957/17 od 19. 10. 2017. godine sa Planom aktivnosti na realizaciji primjedbi datih u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2016. godinu i Zaključak Nadzornog odbora od 7. 11. 2017. godine. U Planu aktivnosti na realizaciji datih primjedbi navedene su planirane aktivnosti, nosioci tih aktivnosti i rokovi za njihovu realizaciju.

Praćenjem su obuhvaćene aktivnosti subjekta **od datuma Izvještaja finansijske revizije za 2016. godinu (21. 8. 2017. godine) do 30. 6. 2022. godine**. Podaci i informacije o aktivnostima preduzetim s ciljem realizacije preporuka prikupljene su putem Upitnika o postupanju po preporukama (u daljnjem tekstu: Upitnik), dostavljene dokumentacije, te putem analize važeće regulative relevantne za subjekta.

Subjekti revizije su uz Upitnik trebali dostaviti relevantnu dokumentaciju kojom potvrđuju date odgovore. Ako ih nisu dostavili, smatra se da aktivnosti na realizaciji preporuke nisu preduzete.

Analizom dostavljene dokumentacije i odgovora na Upitnik, te informacija dobivenih na osnovu provedenih razgovora izvršena je ocjena postupanja po preporukama, koja je klasifikovana prema sljedećim kategorijama:

- **realizovana preporuka**
- **djelimično realizovana preporuka**
- **nerealizovana preporuka**
- **preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja**

Pregled datih preporuka iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Rudnika mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. za 2016. godinu:

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Postupiti po preporukama Odjela za internu reviziju Vladajućeg društva.	4.
2.	Uprava Društva treba na godišnjem osnovu razmotriti plan poslovanja, te u slučaju potrebe, a u skladu sa njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti plan poslovanja radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu, kako nalaže član 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.	5.
3.	Trogodišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, u skladu sa odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.	5.
4.	Preispitati opravdanost isplate regresa s obzirom na to da se Društvo nalazi u teškoj finansijskoj situaciji i da je prethodne godine poslovalo sa gubitkom.	6.1.2.1
5.	Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.	6.2.1
6.	Intenzivirati aktivnosti vezane za obezbjeđenje dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova.	6.2.1
7.	Radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata, uspostaviti robno-materijalno knjigovodstvo za proizvedene i skladištene zalihe uglja.	6.2.2.1
8.	Izvršiti procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha uglja u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe.	6.2.2.1
9.	Rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu sa MRS-om 37 – Rezerviranja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi se izbjegle materijalno značajne greške i kako bi finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazali istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja Društva.	6.2.4
10.	Godišnji popis imovine i obaveza vršiti u skladu sa članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.5
11.	Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.	6.5
12.	Postupke javnih nabavki provoditi transparentno, na način da se osigura pravična i aktivna konkurencija, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.	7.
13.	Poštovati odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu odabira pravilnog postupka nabavke i izbjegavanja dijeljenja postupka nabavki.	7.
14.	Društvo treba na kraju svakog obračunskog perioda procijeniti i izvršiti rezervisanja za sanaciju zemljišta i rekultivaciju okoliša u skladu sa članom 59. Zakona o rudarstvu FBiH.	8.2

2. OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA

Postupanje po preporukama ocjenjeno je na osnovu provjere prezentirane dokumentacije i datih obrazloženja odgovornih lica, te je za svaku preporuku dat odgovarajući komentar revizora.

2.1 Realizovana preporuka

Rudnik mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. je realizovao sljedeću preporuku:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Trogodišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, u skladu sa odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.	Društvo je u skladu sa članom 22. Zakona o javnim preduzećima dostavilo Trogodišnje planove poslovanja za period 2018. – 2020. godine i 2019. – 2021. godine. U toku obavljanja ove revizije dostavljen je posljednji usvojeni Trogodišnji plan poslovanja za period 2021. – 2023. godine.
2.	Rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi se izbjegle materijalno značajne greške i kako bi finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazali istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja Društva.	Iz prezentirane dokumentacije utvrđeno je da Društvo ima uspostavljen sistem praćenja sudskih sporova i evidentiranja rezervisanja u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva. U okviru dostavljene dokumentacije priložene su Odluke za rezervisanja i otpuštanja rezervisanja za svaku godinu od posljednje revizije pa do 2021. godine. Uz dostavljene odluke prezentirane su i tabele po godinama iz kojih se mogu vidjeti pojedinačni sporovi, njihove vrijednosti, iznos rezerviranja do te godine (glavnice i kamate), prijedlog za rezervisanja za tekuću godinu, izvršene uplate tokom godine i ukidanje rezervisanja. Usporedbom sa dostavljenim bruto bilansima po godinama i bilješkama uz finansijske izvještaje provedena su knjiženja u skladu sa odlukama za rezervisanja.

2.2 Djelimično realizovane preporuke

Rudnik mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. je djelimično realizovao sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Postupiti po preporukama Odjela za internu reviziju Vladajućeg društva.	Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrdili smo da je Društvo u posmatranom periodu realizovalo određeni broj preporuka Odjela interne revizije. Međutim, značajne preporuke se kontinuirano ponavljaju, za koje se samo produžavaju rokovi za realizaciju, a pojedine preporuke datiraju još iz 2014. godine. Društvo je u Upitniku ovu preporuku ocijenilo kao realizovanu.

2. Preispitati opravdanost isplate regresa s obzirom na to da se Društvo nalazi u teškoj finansijskoj situaciji i da je prethodne godine poslovalo sa gubitkom.

U Izvještaju za 2016. godinu konstatirano je da nije primjereno isplaćivati regres za godišnji odmor s obzirom na to se Društvo nalazilo u teškoj finansijskoj situaciji. Utvrdili smo da je Društvo za posmatrani period regres isplaćivalo u skladu sa Odlukama o visini naknade za korištenje godišnjeg odmora i načinu isplate u visini koji ne prelaze porezno dopustive (u 2017. godini u iznosu od 420 KM, u 2018. u iznosu od 430 KM, u 2019. u iznosu od 445 KM, u 2020. u iznosu od 465 KM, u 2021. u iznosu od 476 KM i u 2022. godini u iznosu od 500 KM). Međutim, budući da se Društvo i dalje nalazi u teškoj finansijskoj situaciji i tokom posmatranog perioda je poslovalo sa gubicima (9.745.419 KM u 2017. godini, 9.117.035 KM u 2018, 4.317.268 KM u 2019, 2.139.811 KM u 2020. i 7.281.943 KM u 2021. godini) ovu preporuku ocjenjujemo djelimično realizovanom.

Društvo je u Upitniku ocijenilo ovu preporuku kao neprovodivu, te navelo da je isplata regresa vršena u skladu s Odlukama Uprave Društva i da nije vršeno dodatno preispitivanje isplate regresa.

3. Intenzivirati aktivnosti vezane za obezbjeđenje dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova.

Prema dostavljenoj dokumentaciji, Društvo je poduzimalo aktivnosti vezane za obezbjeđenje dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova. Međutim, aktivnosti nisu okončane jer nisu obezbijedeni dokazi za preostale nekretnine.

2.3 Nerealizovane preporuke

Rudnik mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. nije realizovao sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Uprava Društva treba na godišnjem osnovu razmotriti plan poslovanja, te u slučaju potrebe, a u skladu sa njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti plan poslovanja radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu, kako nalaže član 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.	Društvo je u Upitniku ovu preporuku ocijenilo djelimično realizovanom te je u obrazloženju navelo da Trogodišnji plan poslovanja za period 2022. – 2024. godine Vladajuće društvo još nije usvojilo, zbog čega se ne može vršiti usaglašavanje plana poslovanja na godišnjem nivou. Međutim, uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrdili smo da je i u posmatranom periodu dolazilo do značajnog odstupanja ostvarenih od planiranih pokazatelja. Tako su u 2017. godini ostvareni prihodi manji od planiranih za 29%, u 2018. manji za 35%, u 2019. manji za 28%, u 2020. manji za 17% i u 2021. godini manji za 19%. Iako je došlo do značajnog odstupanja, Društvo nije vršilo usklađivanje planova, što nije u skladu sa članom 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, zbog čega ovu preporuku ocjenjujemo kao nerealizovanu.

<p>2. Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.</p>	<p>U posmatranim periodima Društvo nije vršilo ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. Prema dostavljenoj dokumentaciji utvrdili smo da je Društvo pokrenulo aktivnosti na realizaciji ove preporuke, koje nisu okončane. Odlukom v. d. direktora o provođenju postupka javne nabavke od 13. 6. 2022. godine pokrenut je postupak nabavke usluga za provođenje testa na umanjenje i procjena umanjenja vrijednosti imovine za 2022. godinu, a 28. 7. 2022. zaključen je ugovor sa dobavljačem „Expertiza“ d.o.o. Sarajevo za usluge provođenja testa na umanjenje i procjene umanjenja vrijednosti imovine. S obzirom na to da je procedura pokrenuta u 2022. godini te da će efekti testa na umanjenje biti vidljivi u narednom obračunskom periodu, ovu preporuku ocjenjujemo kao nerealizovanu.</p>
<p>3. Radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata, uspostaviti robno-materijalno knjigovodstvo za proizvedene i skladištene zalihe uglja.</p>	<p>Društvo nije realizovalo ovu preporuku niti je dostavilo dokumentaciju koja potvrđuje da je poduzelo aktivnosti na realizaciji. U obrazloženju navodi da nema instalirane protočne vage i da nije moguće sačiniti akte o praćenju proizvodnje.</p>
<p>4. Izvršiti procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha uglja u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe.</p>	<p>Društvo nije realizovalo ovu preporuku niti je dostavilo dokumentaciju koja potvrđuje da je poduzelo aktivnosti na realizaciji ove preporuke u posmatranom periodu. U Upitniku navodi da će u narednom periodu pokrenuti aktivnosti za angažovanje ovlaštenih stručnih lica za procjenu neto ostvarive vrijednosti u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe.</p>
<p>5. Godišnji popis imovine i obaveza vršiti u skladu sa članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p>	<p>Data preporuka nije realizovana jer Društvo ne vrši usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem zaliha, s obzirom na to da ne vodi robno-materijalno knjigovodstvo. Također, komisija za popis stanja investicija u toku navodi da je sačinila Izvještaj na osnovu knjigovodstvene evidencije te da specifikaciju stanja investicija u toku iz kojih bi se mogao utvrditi tačan naziv stalnog sredstva, vrsta investicije, rokove i stepen realizacije komisija nije bila u mogućnosti sačiniti. Ovu preporuku Društvo je ocijenilo kao realizovanu.</p>
<p>6. Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.</p>	<p>Na osnovu prezentovane dokumentacije utvrdili smo da Bilješke uz finansijske izvještaje sadrže dio u kojem se navodi da su finansijski izvještaji sačinjeni uz pretpostavku vremenski neograničenog poslovanja, te da mogućnost da nastavi poslovanje i izmiruje dospjele obaveze zavisi od kontinuirane podrške Vladajućeg Društva, koje je spremno pružati finansijsku i drugu podršku, kao i zbog postojanja značajnih rezervi uglja. Međutim, analizom finansijskih izvještaja utvrdili smo da su pokazatelji poslovanja i dalje nepovoljni. Ostvareni gubitak u 2021. godini iznosio je 7.281.943 KM.</p>

Gubitak do visine kapitala iskazan je u iznosu od 55.786.456 KM, što je povećanje u odnosu na posljednju revidiranu godinu (22.443.422 KM u 2016.) za 33.343.034 KM. Kratkoročne obaveze (21.161.869 KM) premašuju kratkoročnu imovinu (8.006.316 KM) za 13.155.553 KM. Društvo je u Upitniku ovu preporuku ocijenilo djelimično ispunjenom, sa obrazloženjem. Međutim, s obzirom na to da su pokazatelji i dalje značajno loši, te i dalje postoji značajna neizvjesnost u pogledu sposobnosti da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem, ne možemo prihvatiti da je ova preporuka djelimično realizovana.

- Postupke javnih nabavki provoditi transparentno, na način da se osigura pravična i aktivna konkurencija, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.
- 7.

U Izvještaju iz 2016. godine revizijom su utvrđene nepravilnosti kod nabavke goriva i eksploziva za koje je Društvo provelo više postupaka, te dijeljenje i drugih postupaka (npr. kancelarijski materijal, autogume, rezervne dijelove, servisiranje vozila itd.). Uvidom u prezentiranu dokumentaciju provedenih postupaka javnih nabavki u periodu od 2017. do 30. 6. 2022. utvrdili smo da je Društvo do 2021. godine nastavilo provoditi više vrsta postupaka za nabavke goriva i eksploziva. Tako su u 2021. zaključeni ugovori za nabavku goriva ukupne vrijednosti od 4.740.195 KM, i to: nakon provedenog jednog otvorenog postupka (4.144.362 KM), dva pregovaračka postupka sa objavom obavještenja o nabavci (519.730 KM), dva konkurentna zahtjeva (70.311 KM) i jednog direktnog sporazuma (5.792 KM). Za nabavku eksploziva u 2020. godini Društvo je zaključilo ugovore u ukupnoj vrijednosti od 1.192.723 KM, i to nakon provedenih šest otvorenih postupaka (995.330 KM), jednog pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci (98.250 KM), tri konkurentna zahtjeva (84.408) i četiri direktna sporazuma (20.735 KM). Od druge polovine 2021. godine ove nabavke vrše se samo putem pregovaračkih postupaka sa objavom obavještenja o nabavci uz uspostavljeni sistem kvalifikacije kandidata/ponuđača.

- Poštovati odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu odabira pravilnog postupka nabavke i izbjegavanja dijeljenja postupka nabavki.
- 8.

Međutim, Društvo za nabavke goriva i eksploziva do druge polovine 2021. godine nije vršilo odabir postupaka javnih nabavki u skladu sa članom 14. stav 2. Zakona o javnim nabavkama, kojim je definisano da su sektorski ugovorni organi u obavezi primijeniti otvoreni ili ograničeni postupak, ili pregovarački postupak sa objavom obavještenja ili bez objave obavještenja, ili konkurs za izradu idejnog rješenja u slučaju kada je vrijednost nabavke za robe i usluge jednaka ili veća od 800.000 KM.

Isto tako, Društvo je nastavilo sa praksom provođenja direktnih postupaka za istovrsne nabavke (rezervni dijelovi i usluge održavanja vozila) za koje je bilo moguće provesti transparentnije postupke (konkurentski zahtjev ili otvoreni postupak), što ukazuje na to da nije postupilo ni u skladu sa članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama BiH, koji propisuje da ugovornom organu nije dozvoljeno dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka definisanog Zakonom.

Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je Društvo u posmatranom periodu provodilo nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, te ove preporuke ocjenjujemo kao nerealizovane.

Društvo je ove preporuke ocijenilo kao realizovane uz obrazloženje da postupke javnih nabavki provodi transparentno i osigurava konkurenciju, s ciljem efikasnog korištenja javnih sredstava, i da poštuje odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu odabira pravilnog postupka nabavke i izbjegavanja dijeljenja postupaka nabavki.

9. Društvo treba na kraju svakog obračunskog perioda procijeniti i izvršiti rezervisanja za sanaciju zemljišta i rekultivaciju okoliša u skladu sa članom 59. Zakona o rudarstvu FBiH.

Društvo nije realizovalo ovu preporuku niti je dostavilo dokumentaciju koja potvrđuje da je poduzelo aktivnosti na realizaciji. U obrazloženju navodi da nije izvršilo rezervisanja za rekultivaciju zemljišta, niti je izvršilo bilo kakve procjene u vezi s budućim troškovima rekultivacije, te uslove za realizaciju ove preporuke.

Na osnovu izvršenog praćenja konstatovano je da je, od ukupno 14 datih preporuka:

- dvije preporuke realizovane (14,3%);
- tri preporuke djelimično realizovane (21,4%);
- devet nerealizovanih preporuka (64,3%).

U Prilogu Izvještaja nalazi se Upitnik o postupanju po preporukama u kojem je Društvo dalo ocjenu i komentar za svaku preporuku. Društvo je ocijenilo da je realizovalo šest preporuka, djelimično realizovalo četiri, tri nije realizovalo i jedna preporuka ocijenjena je kao neprovodiva.

Na osnovu praćenja utvrdili smo da se ocjene revizora o postupanju po preporukama značajno razlikuju od ocjene Društva. Zaključci revizora zasnivaju se na dostavljenoj dokumentaciji i revizorskim dokazima, i za svaku ocjenu dat je odgovarajući komentar.

3. POSTUPANJE PARLAMENTA FBiH

Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju razmatrala je revizorski izvještaj na 26. sjednici održanoj 7. 2. 2018. godine. Međutim, nakon izvršenih rasprava Komisija nije nikad sačinila Izvještaj koji bi bio upućen na Parlament FBiH.

4. DODATNE PREPORUKE

S obzirom na to da je praćenjem postupanja po preporukama utvrđeno da je u periodu od 2017. do 30. 6. 2022. godine Društvo, od 14 preporuka datih u Izvještaju za 2016. godinu, realizovalo samo dvije preporuke, da nisu preduzeti odgovarajući koraci kako bi se date preporuke implementirale, i da Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju nije sačinila izvještaj koji bi bio upućen na Parlament FBiH, dajemo sljedeće preporuke:

- **Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju:**
 - *razmotriti Izvještaj o praćenju postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Rudnika mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. za 2016. godinu i poduzeti odgovarajuće aktivnosti.*
- **Rudniku mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o.:**
 - *sačiniti akcioni plan te preduzeti aktivnosti na realizaciji datih preporuka, s ciljem uklanjanja utvrđenih slabosti i nepravilnosti.*

5. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo je 28. 9. 2022. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o praćenju postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Rudnika mrkog uglja „Đurđevik“ d.o.o. za 2016. godinu sa dodatnom dokumentacijom.

Data su obrazloženja za preporuke koju su ocijenjene kao nerealizovane, vezane za postupanje po preporukama Odjela za internu reviziju, donošenje rebalansa trogodišnjih planova poslovanja, dostavljanje trogodišnjih planova Uredu za reviziju i procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha.

Prihvatili smo i inkorporirali u konačan Izvještaj komentare i dostavljenu dokumentaciju vezanu za dostavljanje trogodišnjih planova poslovanja. Djelimično smo prihvatili dokumentaciju i komentare za postupanje po preporukama Odjela za internu reviziju s obzirom na to da je Društvo u posmatranom periodu realizovalo određeni broj preporuka Odjela interne revizije. Međutim, značajne preporuke se kontinuirano ponavljaju, za koje se samo produžavaju rokovi za realizaciju, a pojedine datiraju još iz 2014. godine.

Vezano za donošenje rebalansa trogodišnjih planova Društvo navodi da ove planove donosi na osnovu Detaljnih smjernica Vladajućeg društva za izradu trogodišnjeg plana poslovanja, te da za svaku promjenu traži prethodnu saglasnost Vladajućeg društva. Navodi i da je upisom promjena u sudski registar Društvo izgubilo status javnog preduzeća, zbog čega nema obavezu donošenja rebalansa. Ne možemo prihvatiti ovo obrazloženje s obzirom na to da je i Statutom Društva (od 20. 7. 2020. godine) utvrđeno da direktor godišnje razmatra Plan poslovanja, te u slučaju potrebe, a u skladu s ciljevima Plana, predlaže njegovo revidiranje i usaglašavanje, radi prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu.

Društvo je dostavilo dokumentaciju o pokrenutim aktivnostima na realizaciji preporuke vezane za procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha. Dostavljen je Izvještaj o radu stručnog tima za rashod nekurentnih i neupotrebljivih zaliha, sirovina, materijala i rezervnih dijelova od 14. 7. 2022. godine i Odluka o rashodu nekurentnih i neupotrebljivih zaliha sirovina i rezervnih dijelova u magacinu pogona PK „Višća“ i magacinu pogona „Jama“ Đurđevik i postupanju sa rashodovanom imovinom od 12. 8. 2022. godine.

Koordinatorica u Sektoru
za finansijsku reviziju javnih preduzeća

Mia Buljubašić

Tim za reviziju

Adisa Šahović, voditeljica tima

Ognjen Mustapić, član tima

6. PRILOG

ODGOVOR RUDNIKA MRKOG UGLJA „ĐURĐEVIK“ D.O.O. NA UPITNIK O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA

Red. br.	Preporuka data u prethodnom Izvještaju o finansijskoj reviziji	Izjašnjenje o postupanju po datoj preporuci				Za odgovore „da“ i „djelimično“ potrebno je dati obrazloženje i priložiti dodatnu dokumentaciju, a za odgovor „ne“ i „neprovodivo“ potrebno je dati obrazloženje
		Da	Djelimično	Ne	Neprovodivo	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Postupiti po preporukama Odjela za internu reviziju Vladajućeg društva.	x				Dokaz o postupanju po preporukama Odjela za internu reviziju Vladajućeg društva dostavljamo putem Informacije o realizaciji follow up preporuka datih od strane odjela za internu reviziju na dan 30.06.2022. godine broj: 03-5671/22 od 20.07.2022. godine.
2.	Uprava Društva treba na godišnjem osnovu razmotriti plan poslovanja, te u slučaju potrebe, a u skladu sa njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti plan poslovanja radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu, kako nalaže član 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.		x			Prijedlog Trogodišnjeg plana poslovanja za period 2022-2024 godine poslan Vladajućem društvu na saglasnost i usvajanje. Nakon usvajanja Trogodišnjeg plana poslovanja za period 2022-2024 godine Rudnik mrkog uglja "Đurđevik" d.o.o.-Đurđevik može izvršiti usklađivanje plana poslovanja na godišnjem nivou. Rudnik mrkog uglja "Đurđevik" d.o.o. - Đurđevik još uvijek nije dobio odgovarajući akt kojim se potvrđuje da je Trogodišnji plan poslovanja za period 2022-2024 godine usvojen od strane Vladajućeg društva.
3.	Trogodišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, u skladu sa odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.		x			Ubuduće ćemo dostavljati plan poslovanja po usvajanju od starane Vladajućeg društva, a sada dostavljamo važeći Trogodišnji plan poslovanja RMU "Đurđevik" za period 2021-2023 godinu.
4.	Preispitati opravdanost isplate regresa s obzirom na to da se Društvo nalazi u teškoj finansijskoj situaciji i da je prethodne godine poslovalo sa gubitkom.				x	Isplata regresa izvršena u skladu sa Odlukama uprave Društva navedenim u izvještaju o finansijskoj reviziji. Nije vršeno dodatno preispitivanje opravdanosti isplate regresa.

5.	<i>Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.</i>		x			<i>Realizacija u toku. Zaključen Ugovor o javnoj nabavci usluge br.3076/22 od 15.07.2022.g. za provođenje testa na umanjene i procjena umanjena vrijednosti imovine za 2022. g u skladu sa MRS 36.</i>
6.	<i>Intenzivirati aktivnosti vezane za obezbjeđenje dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova.</i>	x				<i>U postupku uspostave jedinstvene evidencije koja je za područje Općine Živinice započeta 2016.godine i trajat će još par godina, Služba za eksproprijacije, rudarske štete i građevinske radove kontinuirano prati uspostavu iste i pribavlja ZK izvratke po Zakonu stvarnim pravima FBiH, te evidentira sve promjene na zemljištu i iste dostavlja Službi knjigovodstva Društva. Po završetku uspostave riješit će se imovinsko-pravni odnosi za cjelokupnu imovinu i izvršiti usklađivanje knjigovodstvenih evidencija Društva sa zemljišnim knjigama.</i>
7.	<i>Radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata, uspostaviti robno-materijalno knjigovodstvo za proizvedene i skladištene zalihe uglja.</i>			x		<i>Nemamo instalirane protočne vage, nije moguće sačiniti akte o praćenju proizvodnje.</i>
8.	<i>Izvršiti procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha uglja u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe.</i>			x		<i>Društvo će u narednom periodu pokrenuti aktivnost za angažovanje ovlaštenih stručnih lica za procjenu neto ostvarive vrijednosti u skladu sa usvojenim računovodstvenim politikama i zahtjevima MRS 2 Zalihe.</i>
9.	<i>Rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu sa MRS-om 37 – Rezerviranja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi se izbjegle materijalno značajne greške i kako bi finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazali istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja Društva.</i>	x				<i>Na dan 31. decembra 2021. godine, ukupna vrijednost sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana iskazana je u iznosu od 14.534 hiljada KM. Na dan 31. decembra 2021. godine, Društvo je priznalo dodatna rezervisanja po osnovu sudskih sporova u iznosu od 1.108 hiljada KM, te ukupna rezervisanja po osnovu sudskih sporova na dan 31. decembra 2021. godine iznose 4.305 hiljada KM. Rezervisanje je izvršeno u skladu sa najboljom procjenom.</i>
10.	<i>Godišnji popis imovine i obaveza vršiti u skladu sa članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</i>	x				<i>Društvo evidentira u materijalnom knjigovodstvu sa 31.12. na osnovu popisa zalihe komercijalnog uglja. Kao prilog dostavljamo Izvještaj popisne komisije za zalihe uglja.</i>

11.	<i>Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.</i>	x			<i>Tokom 2021. godine poduzete su određene aktivnosti od strane JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo sa ciljem poboljšanja finansijske situacije u rudnicima, u smislu omogućavanja nastavka procesa prestrukturiranja, rasterećenja gotovinskih tokova, poboljšanja likvidnosti i ekonomičnosti poslovanja na duži rok. S tim u vezi, 01. juna 2021. godine Društvo je potpisalo Ugovor o pretvorbi uplaćenih, a neopravdanih avansa za isporuku uglja u dugoročnu pozajmicu, u iznosu od 7.700 hiljada KM. Takođe, na osnovu Odluke Skupštine o odobravanju sredstava za davanje dugoročnih pozajmica zavisnim društvima – rudnicima uglja radi finansiranja podsticajnih mjera sporazumnog prestanka ugovora o radu, finansiranja zaostalih obaveza doprinosa PIO/MIO i doprinosa za nezaposlene, finansiranja troškova za prekvalifikaciju/dokvalifikaciju radnika i finansiranje izmirenja ostalih troškova poslovanja iz prethodnog perioda, Društvo je potpisalo pojedinačne dugoročne Ugovore o pozajmici sa matičnim društvom JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, u ukupnom iznosu od 4.700 hiljada KM.</i>
12.	<i>Postupke javnih nabavki provoditi transparentno, na način da se osigura pravična i aktivna konkurencija, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.</i>	x			<i>Ugovorni organ postupke javnih nabavki provodi transparentno i osigurava konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.</i>
13.	<i>Poštovati odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu odabira pravilnog postupka nabavke i izbjegavanja dijeljenja postupka nabavki.</i>	x			<i>Ugovorni organ poštuje odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu odabira pravilnog postupka nabavke i izbjegavanja dijeljenja postupka nabavki.</i>

14.	<i>Društvo treba na kraju svakog obračunskog perioda procijeniti i izvršiti rezervisanja za sanaciju zemljišta i rekultivaciju okoliša u skladu sa članom 59. Zakona o rudarstvu FBiH.</i>			x	<i>Društvo nije izvršilo rezervisanja za rekultivaciju zemljišta, niti je izvršilo bilo kakve procjene u vezi sa budućim troškovima rekultivacije. Potrebno je imenovati stručne komisije koje će utvrditi površine zemljišta koje treba vratiti u prvobitno stanje, utvrditi godinu do kada će priticati ili su priticale koristi od zemljišta koje treba vratiti u prvobitno stanje, napraviti obračun procjene i rezervisanja za vraćanje zemljišta u prvobitno stanje i uskladiti iznose nekretnina, postrojenja i opreme u skladu sa važećim propisima.</i>
-----	--	--	--	---	--

Direktor
Husein Trumić